

Posudek oponenta na diplomovou práci Šimona Vochozky „Historie majetku hlubocké větve Schwarzenbergů v období 1938 - 1950“, 61 stran textu

Tématem oponované práce je juristická regulace majetkoprávních otázek spojených s majetkem hlubocké větve Schwarzenbergů. Jedná se o minimálně v rovině diskuzí téma, které je zajímavé nejen v rovině právněhistorické, ale rovněž aktuálních sporů, jež jsou dnes vedeny ohledně majetkových převodů na církev, označovaných jako restituce církevního majetku, které motivují rovněž další subjekty, zejména z řad bývalé aristokracie aby uplatňovaly své požadavky, mimo jiné také proto, že konstrukcí právní fikce tzv. „spáchání křivdy“ prolamují hranici 25. února roku 1948.

Z hlediska strukturace se práce dělí na úvod (s. 1 – 2), vlastní text a velmi stručný závěr (s. 61), který by si zasloužil rozpracovat. Z hlediska strukturace si lze všimnout jednak právě poměrně krátkého, dá se říci, že spíše shrnujícího závěru a také skutečnosti, že v zásadě zcela absentuje kapitola týkající se teoretického vymezení zpracovávaného právního institutu. Rovněž přítomnost první věcné kapitoly (především do s. 10), která se tématu svým zpracováním tématu práce dotýká jen okrajově, některými zmínkami na s. 3 – 4, ve zbytku se spíše jedná o výběrový popis evoluce rodu, dokonce s některými konkrétními životními příběhy. Vypořádání se s otázkou, zda na hlubockou větev Schwarzenbergů nepřešly některé z konfiskovaných statků po Bílé hoře, nalezne čtenář pouze na s. 4, a to bez uvedení zdroje. V pramenech ovšem autor neodkazuje nejen na konfiskační komisi, na nejnovější literaturu, např. Jan Kuklík a kol. Konfiskace, pozemkové reformy a vyvlastnění v československých dějinách 20. století, což je zdroj, který zcela chybí, ale odkaz není žádný. Rozpracováno v podstatě není ani období let 1948 – 1950, resp. je pokryto jen jednou a půl stránkou (s. 59 – 60), která ve srovnání s jinými úseky je rozsahově nepřiměřená, především však obsahově neúplná a nepřesná (viz dále). Hlavní pozornost je tak soustředěna na období 1945 – 1947, jež zabírá polovinu vlastního textu práce.

Práce je psána pěknou češtinou bez gramatických či stylistických prohřešků, zpracováním i použitím archivních zdrojů i dobrým poznámkovým aparátem kolega Vochozka prokázal, že je schopen samostatné vědecké práce na úrovni diplomanta. Některé zdroje by si snad zasloužily doplnit, ať již novější literatura, např. kniha Josefa Bendy, Restituce majetku některých šlechtických rodů po roce 1989, jež může být dobrou pro komparativní pohled, tak některé archivní fondy, např. materiály týkající se právě stanoviska dr. Horákové k schwarzenberskému majetku. Konečně doporučit při vážení závěrů ze zdrojů lze poměrování mezi listinami osobní povahy (např. dopisy) a jinými materiály (sčítací operáty, veřejné dokumenty), kdy je třeba akcentovat charakter jednotlivých zdrojů.

Po obsahové stránce lze mít k práci několik dalších připomínek. Jednak chyby v právní úpravě, kdy chybí ústavní základ, jak prvorepublikové pozemkové reformy, tak přijetí zákona Lex Schwarzenberg, kdy Ústavní listina 1920 umožňovala ve svém § 109 nekonfiskační vyvlastnění bez náhrady. Také se čtenář nedozví o diskuzích ohledně schwarzenberského majetku už při pozemkové reformě 1918 – 1936. U informace o převodu majetku ze zákona č. 143/1947 Sb. na stát by si snad jednalo zasloužila přítomnost poznámka, odkazující na § 32 odst. 3 písmeno f) zákona č. 280/1948 Sb. a také vypořádání se se

zákonem č. 279/1949 Sb., který veškerý zbylý majetek národních výborů zestátnil. U pozemkové reformy a její revize z roku 1947 by stála za dovysvětlení skutečnost, proč byla s ohledem na limity záborového zákona ponechána velmi přesahující doména. Předmětem diskurzu mohou být také závěry ohledně národnosti a státní příslušnosti JUDr. Adolfa Schwarzenberga (s. 36 – 38), kdy autor, ostatně jako i na jiných místech oponované práce, nechává vyznít výstupy poměrně jednostranně, přestože.

Závěrem lze konstatovat, že se diplomová práce vyznačuje vhodnou volbou tématu, vcelku přiměřenou strukturací i formální úpravou. Kolega Vochozka při jejím zpracování projevil pílí a značné zaujetí tématem. Vytknutelnými nedostatky jsou např. nedoložení některých tvrzení zdroji, mutatis mutandis nevypořádání se s různými názory vědeckého diskurzu, vynechání určitých aspektů právní úpravy či mezery v použité literatuře.

Práci doporučuji k obhajobě. Jako otázky k obhajobě navrhuji:

- a) Ústavněprávní i zákonné zakotvení vyvlastnění v letech 1918 – 1938.
- b) Parlamentní diskuze u zákona č. 143/1947 Sb.

V Praze, dne 5. června 2016.

.....

JUDr. Jiří Šouša, Ph.D.